

مجله علمی بژوهشی مکانیک سازه کا و شاره کا

پاسخ دینامیکی تیر ساندویچی خمیده دارای هسته انعطاف پذیر تحت ضربه شعاعی با سرعت پایین

فرامرز آشنای قاسمی^{۱,*}، کرامت ملکزاده فرد^۲و محمد علی خلیلی^۳

^۱ دانشیار مهندسی مکانیک، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی، تهران ^۲ دانشیار مهندسی مکانیک، مجتمع دانشگاهی هوافضا، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران ^۲ کارشناس ارشد مهندسی مکانیک، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجائی، تهران تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۰۸/۲۸؛ تاریخ بازنگری: ۱۳۹۳/۱۰/۱۶؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۱/۳۰

چکیدہ

در مقاله حاضر پاسخ دینامیکی یک تیر خمیده با هسته انعطاف پذیر تحت یک ضربه عرضی شعاعی با سرعت پایین در وسط رویه بالا، مطالعه شده است. این پاسخ شامل جابجایی شعاعی و محیطی رویهها و هسته و تنشهای برشی و شعاعی در هسته است. ابتدا از تئوری برشی مرتبه بالا برای میدان جابجایی استفاده شد. نیروی ضربه نیز با مدل جرم و فنر دو درجه آزادی برای محدوده بارگذاری الاستیک معادل سازی گردید و از اصل همیلتون برای استخراج معادلات حاکم بر حرکت تیر استفاده شد. نتایج بدست آمده با نتایج حاصل از نرم افزار المان محدود آباکوس و آخرین تحقیقات انجام شده مقایسه شدند. آنگاه نحوه تاثیر خصوصیات اجزای سازه ی ساندویچی نظیر مدول الاستیسیته هسته و ضخامت هسته بر جابجایی شعاعی و تنش برشی تیر و نیز تاثیر سرعت ضربه زننده و ضخامت هسته بر مقدار نیروی ضربه مورد برسی قرار گرفت. مشخص گردید که با دو برابر شدن نسبت مدول الاستیسیته هسته به رویه بالایی (از ۲۰۰۵ تا ۲۱۰) ، جابجایی هسته تنها ۲۰ درصد کاهش می اید. در حالی که با افزایش نسبت ضخامت هسته به تیر (از ۲۰۱۰ تا ۲۰۹) ، جابجایی هسته تنها ۲۰۱۰ درصد کاهش

کلمات کلیدی: تیر خمیده ساندویچی، ضربه سرعت پایین، تئوری ورق های ساندویچی، مدل جرم و فنر.

Dynamic Response of Curved Sandwich Beam with a Soft Flexible Core Subjected to Radial Low Velocity Impact

Faramarz Ashenai Ghasemi^{1,*}, Keramat Malekzadeh Fard² and Mohammad Ali Khalili³

¹Assoc. Professor, Faculty of Mechanical Engineering, Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran, Iran ²Assoc. Professor, Aerospace Research Institute, Malek Ashtar University of Technology, Tehran, Iran ³M. Sc., Faculty of Mechanical Engineering, Shahid Rajaee Teacher Training University, Tehran, Iran

Abstract

In this paper, the dynamic response of a curved sandwich beam with soft flexible core, subjected to a radially low velocity foreign impact on the middle of top face sheet is studied. The dynamic responses which are composed of circumferential and radial displacement of the core, top and bottom face sheets, as well as the radial and shear stresses in the core layer are identified. The higher order shear deformation theory was used in the structural formulation. The two degrees of freedom mass-spring model with linearized stiffness was used for modeling of impact phenomena. In order to derive the governing equations of beam structure, the Hamilton principle was used. The results were validated and compared with the results obtained from finite element ABAQUS software and the latest available literature. The effects of some structural properties like the module of elasticity and the thickness of core layer on the displacement, shear stresses and strains were studied. Also, the effects of radius and initial velocity modulus of core to upper layer ratio(from 0.05 to 0.1), the core deflection only reduces about 0.1 percent. One sees that by multiplying by 9 the core to beam thickness ratio(from 0.1 to 0.9), the core deflection reduces about 6 times. **Keywords:**Sandwich Curved Beam, Low Velocity Impact,Sandwich Plate Theory,Mass-Spring Model.

* نویسنده مسئول؛ تلفکس: ۰۲۱۲۲۹۷۰۰۵۲

آدرس پست الكترونيك: f.a.ghasemi@srttu.edu

۱– مقدمه

ترکیب مناسب پوستههای کامپوزیتی و فومهای چگالی پایین، سازههای ساندویچی با کاربردهای جدید بوجود آورده است. داشتن خواص مناسب باعث استفادهی روز افزون این نوع سازهها شده است. این سازهها بعلت جذب انرژی مناسب در مقابل وزن کم، جایگاه ویژهای در صنایع هوا فضا، خودروسازی و حمل و نقل دارند.

در زمینه بارگذاریهای ضربهای و دینامیکی بر روی اجسام تحقیقات بسیار زیادی صورت گرفته است. شاید اولین آن به سال ۱۹۷۰برگردد که در آن سال ویتنی و پاگانو [۱]، پاسخ دینامیکی ورق مستطیلی غیر ایزوتروپیک را بررسی کردند. همچنین پاگانو [۲]، حل دقیقی برای مسائل چندلایههای ارتوترپیک مستطیلی تحت بار گسترده عرض ارائه نمود. فراستیگ و همکارانش [۳]، تئوری مرتبه بالایی را تغییرات ارائه دادند. فراستیگ [۴]، با استفاده از تئوری مرتبه بالای پانلهای ساندویچی به بررسی کمانش پانلهای ساندویچی پرداخت. فراستیگ و بوزهولنایا [۵]، به تحلیل ارتعاشات آزاد یک تیر خمیده ساندویچی با هسته فومی با شرایط تکیهگاهی ساده در دو انتها پرداختند.

فراستیگ و تامسون [۶]، ارتعاشات آزاد پانلهای ساندویچی با هسته انعطاف پذیر و با استفاده از مرتبه بالا را بررسی کردند. ابریت [۸،۷]، در دو مقاله جامع به بررسی و مروری کامل دینامیک ضربه و پاسخ مواد و سازههای کامپوزیتی به بار ضربهای جرم خارجی پرداخت. اولسون [۹]، رفتار مواد را در برابر ضربه طبقهبندی کرد. شیواکومار و همکاران [۱۰] به بررسی پاسخ ضربه ورقهای دایروی پرداختند. کریستوفرو و همکاران [۱۱]، به آنالیز پاسخ ضربه در ورقهای کامپوزیتی پرداختند. سوانسون و همکاران[۱۲]، پاسخ کرنش استوانههای کربن اپوکسی را تحت ضربه به دو روش تحلیلی و تجربی یافتند.

خلیلی [۱۳]، به بررسی ضربه بر روی ورقهای کامپوزیتی مستطیلی پرداخت. لی و همکاران [۱۴]، رفتار ورق ساندویچی بار رویههای کامپوزیت الیافی گرافیت اپوکسی با لایه چینی ۰ و

۹۰درجه^۱را تحت بار ضربهای حاصل از یک ساچمه فولادی به قطر ۱۲/۷ میلیمتر بررسی کردند. میجا و کیاو [۱۵]، مدل ضربه بر روی تیر ساندویچی با هسته انعطاف پذیر را با استفاده از تئوری مرتبه بالای پانلهای ساندویچی ارائه دادند.

آشنای قاسمی و همکاران [۱۶]، پاسخ دینامیکی ورق یک سرگیردار کامپوزیتی با لایه فلزی (FML) تحت ضربه با جرم کوچک و بزرگ با استفاده از روش حل سیستم دو درجه آزادی جرم و فنر و نرم افزار المان محدودABAQUS را بررسی کردند. آنها نشان دادند که استفاده از ورق آلومینیومی با ضخامت کم مابین لایههای کامپوزیت معمولی باعث بهبود مقاومت ورق در اثر اعمال ضربه می شود.

در تحلیلهای انجام شده توسط گانگ [۱۷] (در مورد ضربه روی پوسته استوانهای کامپوزیتی)، نسبت جرم موثر سازه برابر یک چهارم جرم کل سازه در نظر گرفته شده است. ژو و سترونج [۱۸] در سال ۲۰۰۶ نشان دادند که نسبت مزبور به شدت وابسته به نسبت سفتی برشی به سفتی خمشی سازه در محل اعمال بار ضربهای است.

ایوانز و همکاران [۱۹]، پاسخ تیر ساندویچی را به ضربه با سرعت پایین با مدل تحلیلی مورد مطالعه قرار دادند، آنها در این تحقیق از آنالیز ابعادی برای تعیین تاثیر پارامترهای مهم بر پاسخ دینامیکی تیر ساندویچی استفاده کردند. نتایج مدل تحلیلی توافق خوبی با تستهای ضربه با سرعت پایین در بیشترین نیروی برخورد، زمان برخورد و منحنی نیرو- زمان داشتند. در این تحقیق نشان داده شد که سفتی کلی، سفتی محلی و سرعت ضربه بیشترین تاثیر را بر نیرو و زمان برخورد دارند.

ایوانز و همکاران [۲۰] پاسخ تیر خمیده ساندویچی را تحت ضربه با سرعت پایین با استفاده از مدل المان محدود در نرم افزار ABAQUS بررسی کردند. در این تحقیق سهم هسته و رویهها در جذب انرژی ناشی از ضربه مورد بررسی قرار گرفت و مشخص شد که در کمترین سرعت ضربه، هسته بیشترین سهم را در جذب انرژی دارد اما در بیشترین سرعت، این رویهها بودند که بیشتر درگیر بودند. آنها برای اعتبار سنجی نتایج حل عددی از آزمایشهای تجربی بهره بردند که توافق خوبی در

¹.Cross-ply

پیشینه نیروی برخورد، پیشینه انرِژی، انرژی جذب شده و واماندگی نیر ساندویچی حاصل شد.

پایگانه و همکاران [۲۱]، پاسخ ورق کامپوزیتی با لایه فلزی FML با تکیهگاههای ثابت را تحت ضربه با سرعت پایین بررسی کردند. آنها با استفاده از سریهای فوریه و تئوری برشی مرتبه اول تغیر شکل برشی، معادلات خیز ورق و با در نظر گرفتن شرایط مرزی ورق بصورت تکیهگاه ساده معادلات مورد نظر را استخراج کردند. آنها نشان دادند با استفاده از لایههای آلومنیوم بجای لایههای کامپوزیتی متداول، مقاومت ضربهای سازه، زمان اعمال نیرو و همچنین خیز تیر و تنشهای اصلی بهبود مییابد.

با توجه به بررسی تحقیقات انجام شده موجود در مراجع تا به حال در زمینه ضربه روی تیرهای خمیده ساندویچی کار چندانی انجام نشده است.در این تحقیق، آنچه مهم است استفاده از تئوری مرتبه بالای ورقهای ساندویچی با هسته انعطاف پذیر در حل ضربه و جفت شدن آن با مدل جرم و فنر در تیرهای خمیده است. به این منظور، ابتدا پاسخ دینامیکی تیر خمیده ساندویچی با هسته فومی تحت بار ضربه با سرعت پایین در مرکز تیر، با شرایط تکیه گاه ساده در دو سر، با استفاده از تئوری مرتبه بالا، مطالعه می شود. برای استخراج معادلات حاکم از روش انرژی و اصل همیلتون استفاده می شود. معادلات حاکم بر تیر خمیده در حالت ضربه و دینامیکی به صورت مرتبط و کوپله با مدل جرم و فنر حل می گردد. آنگاه تأثير پارامترهای مختلفی نظیر مدول الاستیسیته هسته و ضخامت هسته بر جابجایی شعاعی هسته و تنش برشی آن بررسی میشود. همچنین تأثیر پارامترهایی نظیر سرعت ضربه زننده و ضخامت هسته بر نیروی ضربه مطالعه می شود.

۲- تئوری مسئله

-۱-۲ هندسه مسئله، روابط سینماتیکی و فرضیات

مسئله مورد بحث، تعیین میدان جابجایی و تنش یک تیر خمیده ساندویچی با هسته فومی تحت ضربه ناشی از برخورد یک گوی فولادی با آن میباشد. در شکل ۱، یک تیر ساندویچی خمیده، با پهنای b در نظر گرفته شده، که در آن چگونگی قرار گرفتن هسته و رویهها به تصویر کشیده شده است. در تحقیق حاضر زیرنویسهای t و b به ترتیب به رویههای بالایی و پایینی و c به هسته اشاره دارد[۵].

مختصات محلی هسته (r, φ) ، نیز به صورت قطبی است که از مرکز انحنای تیر اندازه گیری می شود.rشعاع هسته، r_t شعاع رویه بالا و dr شعاع رویه پایین می باشد. L طول تیر، b عرض تیرو E_t E_c و dr نیز به ترتیب مدول الاستیسیته هسته، رویه بالایی و پایینی اند. شرایط تکیه گاهی در دو سر تیر نیز از نوع ساده در نظر گرفته شده است.

شکل ۱- هندسه مدل تیر [۵].

در مدل ارائه شده فرضیات زیر در نظر گرفته شده است: ۱- مقدار طول تیر در حدود انحنای تیر است.R ≥L. در غیر این صورت باید اثرات ذوزنقه ای شدن z/r در سطح مقطع را در نظر گرفت که باعث پیچیده شدن حل مساله میشود. ۲- ضخامت صفحات، dt و db که مقدار آنها در مقایسه با طول و انحنای تیر کوچک است، میتوانند مقادیر متفاوتی داشته باشند.

۳- هسته با ضخامت tc کاملا به صفحات چسبیده است. از تنشهای محیطی هسته صرفنظر شده است چرا که در سازههای ساندویچی مدرن از رویههای خیلی سفت (فلز یا کامپوزیت) و هستههایی با مقاومت کم مثل فوم یا هانیکومب^۱ ساخته میشوند. در حالت هسته هانیکومب به عنوان یک خصوصیت هندسی سلول، سفتی دو بعدی صفحهای برابر صفر است. در حالت فومی، مدول الاستیسیته صفحهای برابر صفر است. در حالت فومی، مدول الاستیسیته مهنته بسیار کوچکتر از مدول الاستیسیته رویهها است. اما چون ضخامت هسته چند برابر ضخامت رویهها ست، میتوان از سفتی خمشی هسته در مقایسه با رویهها چشم پوشی کرد. و هسته میانی کاملا به هم چسبیده و توابع کرنش در سطوح اتصال لایهها پیوسته میباشند.

¹.Honeycomb

در مختصات قطبی روابط سینماتیکی رویهها برابر است با [۵]:

$$u_i = u_{0i} + z_i \beta_i \tag{1}$$

$$\varepsilon_{ssi}(\varphi) = \varepsilon_{0i}(\varphi) + z_i K_i(\varphi) \quad , i = (t,b)$$
 (7)

$$\beta_{i} = \frac{u_{0i}(\varphi) + w_{i}(\varphi)}{r_{i}}, \varphi$$
(٣)

$$\varepsilon_{0i}(\varphi) = \frac{u_i(\varphi)}{r} + w_i(\varphi) + w$$

$$K_{i}(\varphi) = \frac{u_{0i}(\varphi), \varphi - w_{i}(\varphi), \varphi \varphi}{r_{i}^{2}}$$
(Δ)

در روابطه فوق u_{oi} تغییر مکان محیطی در رویهها و \mathcal{E}_{oi} و \mathcal{F}_{oi} و متدار انحنا در هریک از K_i به ترتیب مقدار کرنش در مرکز و مقدار انحنا در هریک از رویهها میباشد. روابط سینماتیکی در هسته نیز برابر است μ ![۵]:

$$\varepsilon_{rr}(r,\varphi) = w_c(r,\varphi), r$$
(?)

$$\gamma_{rs}(r,\varphi) = \gamma_{r\varphi}(r,\varphi) = u_c(r,\varphi)_{,r} - \frac{u_c(r,\varphi)}{r}$$
(Y)

$$+\frac{w_c(r,\varphi)}{r},\varphi$$

که \mathcal{F}_{rr} کرنش شعاعی و \mathcal{V}_{rs} کرنش برشی میباشد. شرایط سازگاری از فرض چسبندگی کامل هسته به رویهها بدست میآید که عبارتست از:

(λ)

$$r = r_{tc}; w_c = w_t, u_c = u_{0t} - (dt/2)\beta_t$$

$$r = r_{bc}; w_c = w_b, u_c = u_{0b} + (db/2)\beta_b$$

تنش در اجزا تیر در شکل ۳ نشان داده شده است. روابط تنش-کرنش برای رویهها و هسته در معادلات (۹) بیان شده است که σ_c و τ_c به ترتیب تنش شعاعی و برشی در هسته، σ_i و σ_b به ترتیب تنش شعاعی در رویه بالا و پایین میباشند. روابط تنش-کرنش برای رویهها و هسته عبارت است از [۵]:

$$\begin{aligned} \tau_c &= G_c \gamma_c, \sigma_c = E_c \varepsilon_c, \\ \sigma_t &= E_t \varepsilon_t, \sigma_b = E_b \varepsilon_b \end{aligned}$$

۵- به جهت استفاده از حل تحلیلی و استفاده از سریهای فوریه، در فرمول بندی، لایه چینی در تیر، متقارن و بالانس در نظر گرفته شده است. در غیر این صورت باز میتوان معادلات حاکم بر سیستم را بدست آورد و حل نمود، ولی به علت ایجاد جفت شدن معادلات، باید از حل عددی استفاده کرد. ۶-ضربه عرضی توسط ضربهزننده کروی، الاستیک و ایزوتروپیک بطور عمود بر سطح رویه بالایی تیر و در وسط آن در نظر گرفته می شود. همچنین سفتی ضربه زننده نسبت به تیر بزرگ فرض می شود. در غیر این صورت باید میزان تغییر شکل و فرو رفتگی در ضربه زننده را هم در نظر گرفت و این موضوع به این معنا است که باید معادلات دیفرانسیل دینامیکی پارهای حاکم بر ضربه زننده الاستیک را هم به صورت توام با معادلات دینامیکی تیر حل کرد. در این حالت نمیتوان به طور ساده از مدلهای جرم و فنر معادل بهره برد. پس باید معادلات جفت شده غیر خطی حاکم بر سیستم را به روش عددی حل نمود.

 ۲- از اثر اصطکاک در هنگام برخورد ضربه زننده با تیر در آنالیز دینامیکی تیر صرفنظر می شود.

۸- تیر ساندویچی، دارای سطح مقطع مستطیلی است (دارای
 دو رویه با سه لایهی کامپوزیتی و یک هسته میانی
 انعطاف پذیر از جنس فوم می باشد).

۹- در آنالیز دینامیکی تیر، تغییرمکانها کوچک و آنالیز در محدوده الاستیک خطی مورد نظر می اشد.

۱۰- هیچ فرض اولیهای برای جابجایی در راستای ضخامت در هسته انجام نشده است.

جابجاییهای شعاعی (wb،wt) و مماسی (uob،uot) مرکز رویهها در شکل۲ نشان داده شده است.

شکل۲- میدانهای جابجایی هسته و برخی پارامترهای تیر[۵].

تعادل هسته،مشخص می شود. روابط خطی برای جابجایی های شعاعی و محیطی هسته عبار تند از:

$$w_c(r,\varphi,t) = [w_t(\varphi,t) - w_b(\varphi,t)] \frac{r - r_{bc}}{r_c - r_{bc}}$$
(14)

 $+ w_b(\varphi, t)$

$$u_{c}(r,\varphi,t) = [u_{c}^{t}(\varphi,t) - u_{c}^{b}(\varphi,t)]$$

$$\frac{r - r_{bc}}{r_{tc} - r_{bc}} u_{c}^{b}(\varphi,t)$$
(1Δ)

که با لحاظ کردن شرایط سازگاری هسته با رویهها شتاب محیطی و شعاعی هسته عبارت می شود از:

$$\ddot{w}_c = (\ddot{w}_t - \ddot{w}_b) \frac{r - r_{bc}}{r_{tc} - r_{bc}} + \ddot{w}_b \tag{19}$$

$$\ddot{u}_{c} = \ddot{u}_{0t}(1 - \frac{d_{t}}{2r_{t}})(\frac{r - r_{bc}}{r_{tc} - r_{bc}}) + \ddot{u}_{0b}(1 + \frac{d_{b}}{2r_{b}})(1 - \frac{r - r_{bc}}{r_{tc} - r_{bc}}) +$$

$$\ddot{w}_{t,\varphi} \frac{d_t}{2r_t} \left(\frac{r - r_{bc}}{r_{tc} - r_{bc}} \right)$$

$$- \ddot{w}_{b,\varphi} \frac{d_b}{2r_b} \left(1 - \frac{r - r_{bc}}{r_{tc} - r_{bc}} \right)$$
(1Y)

۲-۲- مدل کردن نیروی ضربه

شکل ۴ برخورد بین تیر و ضربهزننده را به تصویر میکشد. در ابتدا و انتهای تیر و بر رویههای بالا و پایین شرایط تکیهگاهی لولا اعمال شده است. با توجه به نرم بودن نسبی هسته میانی نسبت به رویهها، شرایط مرزی دو سر لولا در رویههای بالایی و پایینی در نظر گرفته می شود [۱۰].

در ابتدا و انتهای تیر و بر رویههای بالا و پایین شرایط تکیهگاهی ساده اعمال شده است. ضربه توسط یک ضربهزننده کروی به شعاع ۱۲/۷ میلیمتر، جرم ۵/۰ کیلوگرم و سرعت اولیه ۳ متر بر ثانیه و در برخورد با رویه بالا به صورت شعاعی ایجاد میگردد. شایان ذکر است که محل برخورد در وسط رویه بالا میباشد. در این تحقیق از روش جرم و فنر دو درجه آزادی برای مدل کردن ضربه استفاده شده که در ادامه بدان پرداخته میشود.

نیرو و گشتاور خمشی در صفحه، برای رویهها عبارتست از: $N_i = \int_{-d}^{d} t_{i}/2 \sigma_i dZ$

$$M_i = \int_{-d_t}^{d_t/2} \sigma_i Z dZ \tag{11}$$

روابط اساسی با فرض رفتار مواد به صورت ایزوتروپ در هسته میانی و کامپوزیت لایهای با لایه چینی متقارن در رویهها به دست میآیند. بنابرین روابط صفحهای برابر است با:

$$N_i = EA_i \frac{u_{0i,\varphi} + w_i}{r_i} \tag{17}$$

$$M_i = EI_i \frac{u_{0i,\varphi} + w_{i,\varphi\varphi}}{r_i^2} \tag{17}$$

که EA_i و EA_i در حالت کامپوزیت لایهای به ترتیب همان A11i و D11i، سفتیهای محوری و خمشی در رویه بالا و پایین هستند.

انرژی سینماتیک تیر ساندویچی وابسته به مولفههای سرعت و شتاب میباشد [۱۰]. در رویهها از روابط جابجایی در طول ضخامت و طبق معادلات (۱) الی (۵) استفاده میشود. اگر توزیع بارها یکنواخت باشد در حالت عمومی، توزیع جابجایی در ضخامت هسته خیلی نزدیک به توزیع خطی میباشد و اگربارها متمرکز یا محلی باشند توزیع غیرخطی میشود [۱۰].

توجه کنید که این میدان جابجایی فقط برای تعیین انرژی جنبشی مورد استفاده قرار می گیرد و وقتی که توزیع غیرخطی باشد، میدان جابجایی در هسته از حل معادله

شکل ۴- برخورد ضربهزننده کروی با تیر خمیده ساندویچی.

یکی از روشهای بدست آوردن تاریخچه نیرو، استفاده از مدل جرم و فنر میباشد که در سال ۱۹۸۵ توسط شیواکومار و همکاران [۱۰] ارائه شده ، که در واقع گسترش یافته مدل جرم و فنر لی [۱۴] میباشد که به منظور محاسبه تاریخچه نیروی ضربه روی یک تیر پیشنهاد شده بود. البته بعد از او هم مدلهایی با یک، دو و سه درجه آزادی با افزودن فنر و دمپر ارائه شده که پایه و اساس همه آنها مدل دو درجه آزادی شیواکومار است.

در مدل جرم و فنر، ضربه زننده و جسم هدف به ترتیب با جرمهای *M*₀ و *M*_{*N*} میزان فرورفتگی ضربه زننده در جسم هدف توسط یک فنر به سفتی *K*_c تغییر شکل عرضی جسم هدف با فنرهایی به سفتی غشایی *K*_m، سفتی خمشی *K*_b و سفتی برشی *K*_s نشان داده میشود. درمدل شیواکومار [۱۰]، سفتی کل جسم هدف به صورت زیر میباشد:

$$K_g = K_m + \frac{K_b K_s}{K_b + K_s} \tag{1}$$

شکل ۵، نشان دهنده مدل جرم و فنر است. $M_{eff} e M_{I}$ به ترتیب جرم ضربه زننده و جرم موثر سازه (شامل انواع سازههای کامپوزیتی، هدفمند و ساندویچی)می باشد.در رابطه (۱۸). K_m سفتی معادل غشایی، K_b سفتی معادل خمشی و K_s سفتی معادل برشی تیر خمیده ساندویچی در محل برخورد می باشند که در مرجع[۱۰] بیان شده اند و در شکل ۵ معادل آنها یعنی K_s آورده شده است.

در شکل ۵، K_c سفتی تماسی و k^* سفتی تماسی خطی شده هستند و K_g سفتی معادل سازه در زیر نقطه ضربه زننده می باشد که به صورت زیر معرفی می شود:

$$k_g = \frac{1}{\delta_l}, \delta_l = w(x, y) \tag{19}$$

در رابطـه (۱۹)، *ا*۵همـان خیـز بدسـت آمـده از تحلیـل استاتیکی در نقطهی زیرین مرکـز اعمـال بـار در اثـر نیـروی

واحد در محل اصابت ضربهزننده است. چون ضربهزننده ها میتوانند در نقاط مختلفی به سازه برخورد کنند، رابطه حاضر توانایی محاسبه سفتی سازه را در هر نقطه ای دارد.

شکل۵- مدل جرم و فنر دو درجه آزادی.

(M^p_{eff}) محاسبهی جرم موثر پوسته. - ۳-۲

سوانسون [۱۹] در سال ۱۹۹۲ نشان داد که نسبت جرم موثر سازه به کل جرم آن به نوع سازه مانند شکل هندسی سازه و ضخامت جداره سازه، محل اعمال بار، شرایط مرزی و ناهمسانگردی خواص ماده بستگی دارد. او نسبت جرم موثر سازه به کل جرم آن را به طور تقریبی برای تیرهای دو سرگیردار ۱۳۷۵ و برای تیرهای دو سر لولا ۱/۵ تخمین زد. ار ابن مقاله هم برای تیر ساندویچی دو سر لولا نسبت ۱/۵ اختصاص یافته است.وی مقدار این نسبتها را در مورد ورقها تقریبا نصف مقدار این نسبتها در مورد تیرها با همین شرایطمرزی در نظر گرفت. سوانسون یک رابطهی تقریبی و ساده برای محاسبهی جرم موثر سازههای کامپوزیتی به صورت زیر ارائه داد:

$$M_{eff}^{p} = \frac{K_{g}}{\omega_{f}^{2}}$$
(Y ·)

در رابطهی (۲۰)، *اW* کوچکترین فرکانس طبیعی سازه است که از حل ارتعاشات آزاد بدست میآید. برای این منظور کافی است معادلات پارهای حاکم بر تیر خمیده در حالت ارتعاشات آزاد حل گردیده و فرکانس طبیعی پایه بدست آید. در این مقاله توسط کد محاسباتی نوشته شده توسط همین محققین، این کار انجام گرفته است. بنابراین یکی از نوآوریهای فرمولبندی حاضر بکاربردن یک حل جفت شده برای حل مسئله ضربه است که در آن نیروی ضربه ورودی در معادلات دینامیکی سیستم، خود وابسته به فرکانس طبیعی

$$M_{I}\ddot{Z}_{2} + k_{c}^{*}(Z_{I} - Z_{2}) = 0$$
^(YY)

شرایط اولیهی معادله (۲۷) به صورت زیر میباشد:
$$Z_I(t=0)=0; Z_2(t=0)=0$$

$$\dot{Z}_{l}(t=0)=0; \dot{Z}_{2}(t=0)=V$$
 (YA)

$$F(t) = \frac{k_c^*}{(\varphi_2 - \varphi_1)} \left[\frac{1 - \varphi_2}{\omega_2} \sin(\omega_2) \right]$$
(79)

$$-\frac{1-\varphi_1}{\omega_l}sin(\omega_l)]$$

در رابطه (۲۹)، ϕ_{1} ، ϕ_{2} ، ϕ_{1} ، ϕ_{2} ، در رابطه (۲۹) تا (۳۳) بیان گردیدهاند:

$$\phi_I = \frac{k_c^*}{k_c^* - M_I \omega_I} \tag{(7.)}$$

$$\phi_2 = \frac{k_c^*}{k_c^* - M_I \omega_2} \tag{(71)}$$

$$\omega_{I} = \frac{1}{2} \frac{(N+1)k_{c}^{*} + k_{g}}{NM_{I}}$$
$$-\sqrt{\left(\frac{(N+1)k_{c}^{*} + k_{g}}{NM_{I}}\right)^{2} - 4\frac{k_{c}^{*}k_{g}}{NM_{I}}}\right)}$$
(°Y)

$$\omega_{2} = \frac{I}{2} \frac{(N+I)k_{c} + k_{g}}{NM_{I}} + \sqrt{\left(\left(\frac{(N+I)k_{c}^{*} + k_{g}}{NM_{I}}\right)^{2} - 4\frac{k_{c}^{*}k_{g}}{NM_{I}}\right)}$$

در رابطه (۳۲) و (۳۳) مقدار N برابر با رابطه زیر است:

$$N = \frac{M \frac{p}{eff}}{M_{I}} \tag{(3.4)}$$

۲-۴- استخراج معادلات حاکم بر تیر خمیده

استخراج معادلات حاکم و شرایط مرزی بر اساس اصل هميلتون و با مينيمم كردن لاگرنژين سيستم تغييرشكل یافته میباشد: ۵)

$$\int_{t_2}^{t_1} (T+U+W)dt = 0 \tag{7}$$

پایه سیستم است. در تیر خمیده این تکنیک برای اولین بار در این مقاله استفاده شده است.

تغییر شکل تماسی بین ضربه زننده و هدف به صورت زیر می باشد [۱۰]:

$$\delta(t) = Z_1(t) - Z_2(t) \tag{(1)}$$

و $Z_2(t)$ و $Z_2(t)$ به ترتیب جابجایی سازه مورد برخورد (در سازههای ساندویچی رویهی مورد برخورد میباشد) و ضربه زننده را در لحظه *t* در نقطه برخورد نشان میدهند.

برای بدست آوردن نیروی تماسی ایجاد شده، از قانون تماس هرتز استفاده میشود که رابطه آن به شکل زیر است: (27) $F(t) = k_c \delta^n$

که در آن n برابر ۱/۵ میباشد. همچنین k_c به صورت زیر قابل محاسبه است:

$$k_c = \delta^n \frac{3}{4} \frac{\sqrt{R}}{3\pi(k_1 + k_1)} \tag{(YT)}$$

که در آن k_1 و k_2 به صورت زیر تعریف میشوند:

$$k_{i} = \frac{1 - v_{i}^{2}}{\pi E_{i}}, i = 1, 2$$
 (YF)

در رابطه (۲۴)، E_i و v_i به ترتیب مدول یانگ و نسبت پواسون ضربهزننده و سازهی مورد برخورد میباشد.

در مسئله حاضر از فرم خطی شده قانون هرتز استفاده می شود. بنابراین برای ایجاد تغییر شکل تماسی خطی یا به عبارتی نیروی تماسی خطی میان هدف و ضربهزننده، لازم است که سفتی تماسی خطی شده K_c^* معرفی شود. بنابراین نیروی تماسی خطی مطابق زیر می تواند، نوشته شود.

$$F(t) = k_c^* (Z_1(t) - Z_2(t))$$
(Ya)

چوی و همکاران [۲۰]، سفتی تماسی خطی شده را به صورت زیر ارائه کردهاند:

$$k_{c}^{*} = \left(\frac{2\sqrt{2}}{3}\right)^{\frac{2(n+1)}{n+1}}$$
(79)
$$N = \frac{n-1}{2} = \frac{2(n+1)}{2} = \frac{2}{2} = \frac{n-1}{2}$$

$$\left(\frac{N}{N+1}\right)^{\frac{n-1}{n+1}} \cdot v^{\frac{2(n+1)}{n+1}} \cdot k_c^{\frac{2}{n+1}} \cdot M_I^{\frac{n-1}{n+1}}$$

برای مشخص شدن نیروی تماس باید معادلات حرکت حاکم بر سیستم جرم و فنر (شکل ۵) تعیین شود. این معادلات به صورت زیر نوشته می شوند:

$$M_p \ddot{Z}_l + k_g Z_l + k_c^* (Z_l - Z_2) = 0$$

$$\frac{A_{IIt}}{r_t}u_{0t,\varphi} + \frac{A_{IIt}}{r_t}w_t - \frac{D_{IIt}}{r_t}u_{0t,\varphi\varphi\phi}$$

$$+ k_t k_b k_2 \ddot{w}_{b,\varphi\varphi} + \frac{D_{IIt}}{r_t^3}w_{t,\varphi\varphi\varphi\phi}$$

$$- br_t k_t \tau_{c,\varphi}(r = r_t)$$

$$+ br_t \sigma_{tc} rr(r = r_{tc}) - k_t (1 + k_b)k_2 \ddot{u}_{0b,\varphi}$$

$$+ k_2 \ddot{w}_b + (mr_t + k_1)\ddot{w}_t + br_d F(t\varphi)$$

$$- (k_t^2 k_1 + J_t) \ddot{w}_{t,\varphi\varphi\varphi} - (k_t (1 - k_t)k_1 - J_t)u_{0t,\varphi} = 0$$

$$-\frac{A_{11b}}{r_{b}}u_{0b,\varphi\varphi} - \frac{A_{11b}}{r_{b}}w_{b,\varphi} - (k_{b}(1-k_{b})k_{3})$$

$$+J_{b})\ddot{w}_{b,\varphi} - \frac{D_{11t}}{r_{b}}u_{0b,\varphi\varphi} + \frac{D_{11b}}{r_{b}}w_{t,\varphi\varphi\varphi}$$

$$+br_{bc}(1-k_{t})r_{c}(r=r_{bc}) + (1-k_{t})(1+k_{b})k_{2}\ddot{u}_{0t}$$

$$+(k_{t}(1+k_{b})k_{2})\ddot{w}_{t,\varphi}$$

$$+(m_{b}r_{b}+J_{b}+(1-k_{b}^{2})k_{3})u_{0b} = 0$$
(§a)

$$-\frac{A_{IIt}}{r_{t}}u_{0t,\varphi\varphi} + \frac{A_{IIt}}{r_{t}}w_{t,\varphi} - \frac{D_{IIt}}{r_{t}^{3}}u_{0t,\varphi\varphi}$$
$$+ \frac{D_{IIt}}{r_{t}^{3}}w_{t,\varphi\varphi\varphi} + br_{tc}(1-k_{t})\tau_{c}(r=r_{tc})$$
$$+ (mr_{t}+J_{t}+(1-k_{t})^{2}k_{I})\ddot{u}_{0t}$$
$$+ (1-k_{t})(1+k_{b})k_{2}\ddot{u}_{0b} + (k_{t}(1-k_{t})k_{I}-J_{t})\ddot{w}_{t,\varphi}$$
$$- k_{b}(1-k_{t})k_{2}\ddot{w}_{b,\varphi} = 0$$

در رابطه (۳۵)،
$$T$$
 و W به ترتیب انرژی های جنبشی،
داخلی و کار نیروی خارجیو δ عملگرتغییراتمی باشد، با فرض
مغر بودن میدان جابجایی مجازی در محدوده زمانی I و t
اقدام به استخراج معادلات می شود:
 $\delta T = \int_{t_2}^{t_1} \int \rho_t (\ddot{u}_t \delta u_t + \ddot{w}_t \delta w_t) dv_t +$
 $\int \rho_b (\ddot{u}_b \delta u_b + \ddot{w}_b \delta w_b) dv_b$
 $- \int \rho_c (\ddot{u}_c \delta u_c + \ddot{w}_c \delta w_c) dv_c \int dt (۳۶)$

$$\begin{split} \delta U &= \int_{t_{2}}^{t_{1}} \left[\int \sigma_{t} \delta \varepsilon_{t} dv_{t} + \int \sigma_{b} \delta \varepsilon_{b} dv_{b} + \right] \\ &\int (\tau_{rs} \delta \gamma_{rs} + \sigma_{rr} \delta \varepsilon_{rr}) dv_{c} \right] dt \end{split} \tag{(47)} \\ \delta W &= \int_{t_{2}}^{t_{1}} \left[\int F(\varphi, t) \delta w_{t} dv \right] dt \end{split}$$

$$F(\varphi,t) = \sum_{m=1}^{M} Q_m(t) \sin(\frac{m\pi}{\alpha}\varphi)$$
(٣٩)

$$Q_m(t) = \sum_{m=1}^{M} b_m sin(\frac{m\pi}{T}t)$$
(*.)

$$b_m = \frac{2}{T} \int_0^T F_c(t) in(\frac{m\pi}{T}t) dt$$
(f1)

مقدار (*F*_c(*t*) در رابطه (۴۱)،از رابطه (۲۹) بدست میآید. برای حداقل کردن لاگرانژین سیستم تغییرشکل یافته از روابط سینماتیکی، شرایط سازگاری، روابط نیرو، گشتاور و شتاب در هسته استفاده شده است. با برابر صفر قرار دادن ضرایب مجهولات w_c ، u_c ، u_{ob} ، u_{ot} ، w_b ، w_t معادلات حاکم بر تیر خمیده ساندویچی به شکل زیر تعیین میشود: $2\tau_c + (\pi_c) = 0$ (47)

$$r_{c,\varphi} + r\sigma_{rr,r} + \sigma_{rr} = 0 \tag{(fr)}$$

(49)

$$\sigma_{rr} = \frac{\frac{r^{2}}{tc}}{r^{2}}\tau_{t,\varphi} + \frac{1}{r}(\frac{(w_{b} - w_{t})}{\frac{\tau_{t,\varphi}}{E_{c}}ln\frac{r_{bc}}{r_{tc}}} - \frac{\frac{r_{tc}^{2}(\frac{1}{r_{tc}} - \frac{1}{r_{bc}})}{ln\frac{r_{bc}}{r_{tc}}})\tau_{t,\varphi}$$

(۵۰) در روابط (۴۹) و (۵۰)، au_t بیانگر تنش برشی هسته در محل اتصال هسته میانی به رویه بالا میباشد. پس از بدست آمدن تنشهای برشی و شعاعی در هسته، با کمک رابطه (۱۴) و (۱۵)، جابجاییهای شعاعی و مماسی هسته به شکل زیر محاسبه میگردند:

$$w_{c}(r,\varphi) = w_{b} + \frac{\tau_{t,\varphi}}{E_{c}} \left[\frac{1}{r_{bc}} - \frac{1}{r} + k_{0} \frac{ln \frac{r}{r_{tc}}}{ln \frac{r_{bc}}{r_{tc}}} \right] + (w_{b} - w_{t}) \frac{ln \frac{r}{r_{tc}}}{ln \frac{r_{bc}}{r_{tc}}}$$
(A)

$$\begin{split} u_{c}(r,\varphi) &= \frac{r}{r_{tc}} (1-k_{t}) u_{0t} + \frac{r}{r_{tc}} k_{t} w_{t,\varphi} \\ &+ (1-\frac{r}{r_{tc}}) w_{b,\varphi} + [\frac{r_{tc}-r}{r_{tc} ln(\frac{r_{bc}}{r_{tc}})} + \frac{ln(\frac{r}{r_{bc}})}{ln(\frac{r_{bc}}{r_{tc}})} + \frac{r}{r_{tc}}] \\ &\frac{r}{r_{tc}} J(w_{b,\varphi} - w_{t,\varphi}) - \frac{\tau}{2G_{c}} (\frac{r_{tc}^{2} - r^{2}}{r_{tc}^{2}r}) + \frac{\tau}{2G_{c}} (\frac{r_{tc}^{2} - r^{2}}{r_{tc}^{2}r}) + \frac{\tau}{E_{c}} \frac{r_{tc}-r}{r_{tc}r_{bc}} \\ &- (\frac{r_{tc}^{2} - r^{2}}{r_{tc}^{2}r}) + k_{0} [\frac{r_{tc}-r}{r_{tc} ln(\frac{r_{bc}}{r_{tc}})} + \frac{ln(\frac{r}{r_{bc}})}{ln(\frac{r_{bc}}{r_{tc}})} + \frac{r}{r_{tc}}] \end{split}$$

برای تعیین مجهولات باقی مانده در معادلات یعنی میتوان آنها را به شکل سری فوریه au, u_{ob}, w_t, w_b و با نمایش تغییرات متغیرهای وابسته در جهت ϕ به صورت زیر نمایش داد:

۲-۵- روش حل مسئله

با دقت در محاسبات انجام شده مشخص است که هفت مجهول در معادلات وجود دارد که شامل ا استفاده از $au_c, \sigma_{rr}, au, u_{ot}, u_{ob}, w_t, w_b$ معادلات حاکم و روش حلی که در ادامه بیان می گردد این مجهولات بدست میآیند. برای تعیین تنش برشی و شعاعی در هسته از روابط (۴۲) و (۴۳) استفاده می شود. این روابط از نوع معادلات ديفرانسيل خطى مرتبه اول هستند كه با استفاده از روش جداسازی متغیرها بدست میآیند:

$$\tau_c = \frac{\tau_t(\varphi)r_c^2}{r^2} \tag{(49)}$$

$$w_t(t,\varphi) = \sum_{m=1}^{M} C_{out}^m(t) sin(\frac{m\pi}{\alpha_0}\varphi)$$
 ($\Delta \mathfrak{V}$)

$$w_{b}(t,\varphi) = \sum_{m=1}^{M} C_{\omega b}^{m}(t) sin(\frac{m\pi}{\alpha_{0}}\varphi)$$
 (ΔF)

$$u_{0t}(t,\varphi) = \sum_{m=1}^{M} C_{ut}^{m}(t) \cos(\frac{m\pi}{\alpha_0}\varphi)$$
 (55)

$$u_{Ob}(t,\varphi) = \sum_{m=1}^{M} C_{ub}^{m}(t) cos(\frac{m\pi}{\alpha_{O}}\varphi)$$
 ($\Delta \mathcal{P}$)

$$\tau(t,\varphi) = \sum_{m=1}^{M} C_{\tau}^{m}(t) cos(\frac{m\pi}{a_{0}}\varphi)$$
 (ΔY)

در روابط (۵۳) تا (۵۷)، m اندیسی برای طول موج سری فوریه و M تعداد عبارتهای سری فوریه میباشد. ضرایب فوریه C_w ، C_{wb} ، C_{ut} ، C_{wb} و T ثوابت زمانی هستند که باید محاسبه شوند. برای حل معادلات دیفرانسیل حاکم بر رفتار تیر خمیده ساندویچی، پس از جایگذاری توابع فرض شده (سریهای فوریه) در معادلات حاکم، آنها را میتوان به شکل ماتریسی زیر نوشت:

$$[M]\ddot{C}_{m}(t) + [K]C_{m}(t) = Q_{m}(t)$$
^($\Delta \lambda$)

مقادیر ماتریسهای K ، M و Q در رابطه (۵۸)، در مرجع [۵] ارائه شدهاند. برای حل معادله فوق از نرم افزار متلب^۱ و دستور ODE45 استفاده گردیده است. پس از مشخص شدن ضرایب زمانی، با جایگذاری این ضرایب در روابط (۵۳) تا (۵۷) و بسط سری فوریه مجهولات ذکر شده تعیین می گردند.

در این بخش چگونگی شبیهسازی یک تیر ساندویچی تحت ضربه یک ضربهزننده کروی در وسط تیر بیان میشود. در تحقیق حاضر رویههای بالا و پایین به صورت المان

¹.MATLAB ².ABAQUS

پوستهای^۳، هسته تیر ساندویچی به صورت فوم همگن[†] و ضربه زننده بهصورت جسم صلب⁶مدل شدهاند. خواص رویههای بالا و پایین طبق جدول ۱ در نرم افزار وارد شده است.

اجزای تیر ساندویچی و ضربهزننده در ادامه باید مونتاژ گردند. لازم به توضیح است که رویههای بالا و پایین با استفاده از گره⁵ به هسته متصل شدهاند. واضح است که بین سطح بيرونى ضربه زننده و رويه بالا بايد از قيد تماس استفاده گردد. برای مدل کردن تماس، تعدادی قانون تماس وجود دارد که می توانند در آباکوس بکار برده شود. در تحقیق حاضر فاصله بین سطح ضربهزننده و سطح بالایی رویه بالا صفر فرض شده و از قانون تماس هرتز برای بیان رفتار ديناميكي ضربه استفاده شده است. حال با مونتاژ سازه ساندویچی و ضربهزننده، لازم است که شرایط مرزی به روی تیر ساندویچی و ضربهزننده اعمال شود. به منظور تعریف شرایط مرزی از سیستم مختصات قطبی استفاده شده است. با توجه به اینکه هسته دارای چگالی بسیار پایینی نسبت به رویهها بوده و در واقع فوم میباشد، لذا شرایط تکیه گاهی برای آن اعمال نشده بلکه شرایط تکیهگاهی مفصلی فقط بر روی رویههای بالا و پایین اعمال می گردد.

به منظور تعریف شرایط مرزی برای ضربهزننده، حرکت چرخشی ضربهزننده در همه جهتها مقید شده و همچنین به جزء مختصه در راستای حرکت (بردار عمود بر تیر ساندویچی) بقیه مختصههای حرکت نیز مقید میباشد. سرعت اولیه ضربهزننده بر روی نقطه مرجع که در قسمت مدلسازی مرکز گوی تعریف شده است اعمال میگردد. بعلاوه در مورد جسم صلب چون هیچ خواصی به جز جرم به آن تعلق نمیگیرد، بنابراین جرم ضربهزننده نیز در نقطهی مرجع اعمال میشود. پس از مونتاژ تیر و ضربهزننده نوبت به مشبندی سازه میرسد، مش بندی در نرمافزارهای المان محدود شبیه آباکوس به منظور تقسیم سازه به المان های ریزتر و حل معادله حاکم در این ناحیهها و مونتاژ کردن نهایی معادلات میباشد.

⁶.Tie

³.Shell

⁴.Solid

⁵.Rigid body

در مسائل ضربه یک جسم خارجی با جسم هدف برخورد میکند، لذا در ناحیه تماس المانها باید به قدر کافی ریز باشند که نتایج قابل قبولی حاصل گردد. در تحقیق حاضر از المان CPS4R برای مش بندی رویهها و از المان CPS8Rبرای مش بندی هسته استفاده گردیده است.

۴- نتایج و بحث

۴-۱ صحتسنجی

صحتسنجی در دو قسمت الف و ب انجام می شود:

الف:برای صحتسنجی نتایج ابتدا یک تیر تخت را در نظر بگیرید. خصوصیات مکانیکی و هندسی تیر در جدولهای ۱ و ۲ آورده شده است، همچنین خصوصیات مکانیکی و هندسی ضربهزننده در جدول ۳ مشاهده میشود[۱۵].در جدول ۴ نیز تعداد لایهها و زاویه آنها در رویههای بالایی و پایینی آورده شده است. در حالت تیر تخت (تیر با شعاع بینهایت) مقایسه نتایج، با نتایج بدست آمده از مرجع [۱۵] و نیز با نتایج بدست آمده از روش المان محدود انجام شده است.

در شکل ۶الف نتایج مربوط به آنالیز تاریخچه جابجایی هسته حاصل از دو روش (حل تحلیلی و مدلسازی در آباکوس) با هم، و همچنین با نتایج دو مدل تحلیلی و المان محدود LS-DYNA، موجود در مرجع [۱۵]، مقایسه گردیدهاند.

نتایج نشان می دهد که اختلافی بین دو مدل تحلیلی و المان محدود آباکوس^۱ دیده می شود، اما نتایج تحلیلی مقاله حاضر به نتایج تحلیلی مرجع[۱۵] نزدیکتر می باشد. مقدار بیشینه خیز به وجود آمده از تحلیل حاضر ۲۰۰۸۱۲ متر بوده که دارای ۶/۷ درصد اختلاف با روش تحلیلی مرجع [۱۵] و ۱۱/۶ درصد اختلاف با مدل المان محدود مرجع مزبور بوده که مقدار قابل قبولی است.

همچنین خیز ماکزیمم از مدل آباکوس برابر ۰/۰۰۹۱۸ متر می باشد که این مقدار نیز دارای ۵/۴ درصد اختلاف با مدل تحلیلی مرجع [۱۵] و ۷ درصد اختلاف با مدل المان محدود مرجع ذکر شده بوده و مقدار قابل قبولی است. بنابراین در حالت کلی می توان گفت که صحت سنجی

¹.ABAQUS

مدلهای ارائه شده خوب و دقت نتایج بالا میباشد. اختلاف موجود در نتایج نیز به خاطر تئوریهای مورد استفاده در این مقاله و مرجع [۱۵] است، زیرا در مرجع ذکر شده معادلات حاکم با استفاده از تئوری دو بعدی استخراج گردیدهاند.

ب:با توجه به نبود تحقیق در زمینه تحلیل ضربه بر روی تیر خمیده ساندویچی در مراجع، در اینجا به منظور صحهگذاری در تحلیل ضربه، از نرم افزار ABAQUS استفاده میگردد. در این حالت خواص هندسی و مادی ضربهزننده و تیر مطابق با جداول ۵ الی۷ در نظر گرفته میشود. در تحقیق حاضر، رویههای بالایی و پایینی به صورت میشود. در تحقیق حاضر، رویههای بالایی و پایینی به صورت المان پوستهای⁷، هسته تیر ساندویچی به صورت فوم همگن^۳ و ضربه زننده به صورت جسم صلب⁴مدل شدهاند. ضربه روی سطح بالایی در وسط تیر وارد شده است. رویههای بالایی و پایینی با استفاده از گره⁶ به هسته متصل شدهاند[۲۴].

جدول ۱- خصوصیات مکانیکی تیر ساندویچی[۱۵].

مدول برشی	ضريب	مدول يانگ	
(GPa)	پواسون	(GPa)	
•/•۴	•/۲٨۶	۰/۱۰۵	هسته
$G_{11}=\Delta/q$	$\upsilon_{11}{=}{\color{red}{\cdot}}/{\color{black}{\Upsilon}{\color{black}{N}}}$	$E_{11}{=}{\tt ITA}$	رويەھا
$G_{13}=\Delta/{\rm q}$	$\upsilon_{13}\text{-}\text{\cdot}/\text{Y}\text{I}$	$E_{22} = NF/\Delta$	(گرافیت-
$G_{23^{=}} \Delta/ \mathfrak{q}$	$\upsilon_{23} = / \star \Upsilon Y$	$E_{33} = 14/2$	اپوكسى)
	مدول برشی (GPa) ۰/۰۴ G ₁₁ =۵/۹ G ₁₃ =۵/۹ G ₂₃ =۵/۹	ضریب مدول برشی پواسون (GPa) ۰/۰۴ ۰/۲۸۶ G ₁₁ =۵/۹ v ₁₁ =۰/۲۱ G ₁₃ =۵/۹ v ₁₃ =۰/۲۱ G ₂₃ =۵/۹ v ₂₃ =/۰۲۱	مدول یانگ ضریب مدول برشی (GPa) پواسون (GPa) ۰/۰۴ ۰/۲۸۶ ۰/۱۰۵ G ₁₁ =۵/۹ υ ₁₁ =۰/۲۱ E ₁₁ =۱۳۸ G ₁₃ =۵/۹ υ ₁₃ =۰/۲۱ E ₂₂ =۱۴/۵ G ₂₃ =۵/۹ υ ₂₃ =/۰۲۱ E ₃₃ =۱۴/۵

جدول ۲- خصوصیات هندسی تیر [۱۵].			
هسته			
۲۵	ضخامت (mm)		
۱۰۰	عرض (mm)		
411	طول (mm)		
	صوصیات هندسی [.] ^{هسته} ۲۵ ۱۰۰ ۴۷۱		

و هندسی ضربهزننده[۱۵].	جدول ۳- خصوصیات مکانیکی
۲. ۷	مدول يانگ (GPa)
• /٣	ضريب پواسون
Y٨	مدول برشی (GPa)
• /۵	جرم (kg)
1 T/Y	شعاع (mm)

².Shell

³.Solid

⁴.Rigid body

⁵.Tie

جدول ۴- ترتیب لایه چینی در رویهها.		
رويه	آرایش لایهها	
رويه بالا	[• / • / • /هسته/ • / •]	
رويه پايين	[۰/۹۰/۰/هسته/۰/۹۰/۰]	

واضح است که بین سطح بیرونی ضربهزننده و رویه بالا باید از قید تماس استفاده گردد. در تحقیق حاضر از قانون تماس هرتز برای بیان برخورد دینامیکی استفاده شده است. با توجه به اینکه هسته دارای چگالی بسیار پایینی نسبت به رویهها بوده، شرایط تکیهگاهی برای آن اعمال نشده بلکه شرایط تکیهگاهی مفصلی فقط بر روی رویههای بالا و پایین شرایط تکیهگاهی مفصلی فقط بر روی رویههای بالا و پایین مثال قبل می باشد. در تحقیق حاضر از المان CPS4R برای مش بندی رویهها و از المان CPS8R برای مش بندی هسته استفاده گردیده است.

در شکل ۶ ب تابع نیروی بدست آمده توسط رابطه (۲۹) از روش جرم و فنر دو درجه آزادی با روش حل المان محدود آباکوس برای تیر خمیده با هم مقایسه شده است. نوسانات ایجاد شده به دلیل تبادل انرژی جنبشی و پتانسیل و ارتعاشات حاکم و حرکت موج ضریه در تیر می باشد. نتایج بدست آمده به روش جرم و فنر دو درجه آزادی مطابقت خوبی با نتایج بدست آمده از روش المان محدود دارد. با توجه به این که کلاس مسئله حالت جرم بزرگ است (جرم ضربه زننده بزرگتر از جرم معادل تیر است). لذا نتایج حاصل از روش جرم و فنر و المان محدود تقارن خوبی را نسبت به

محور زمان در لحظه نیروی حداکثر داشته و تطابق مناسبی نیز دارند.

جدول ۵ خصوصیات مکانیکی تیر ساندویچی [۲۴].				
	مدول يانگ	ضريب	مدول برشی	دانسيته
	(GPa)	پواسون	(GPa)	(kg/m^3)
هسته	۰/۰ ۰ ۶۸۹	۰/۳۲	•/••٣۴۵	94/190
رويەھا	$E_{11} = \texttt{ITI}$	$\upsilon_{11}\text{-}{\boldsymbol{\cdot}}/\text{YY}$	$G_{11}=$ ۶/አ۹۵	100.
(گرافیت-	$E_{22} = l \boldsymbol{\cdot} / TF$	$\upsilon_{13}\text{-}\boldsymbol{\cdot}/\text{YY}$	$G_{13} {=} \textbf{F} / \texttt{Aga}$	
اپوكسى)	$E_{33} = l \boldsymbol{\cdot} / TF$	$\upsilon_{23^{=}}{}^{\scriptscriptstyle\bullet}/{}^{\scriptscriptstyle \mu}{}^{\scriptscriptstyle q}$	$G_{23}\!\!=\!\!\textbf{\textit{F}}/\textbf{\textit{Y}}\boldsymbol{\cdot}\boldsymbol{\Delta}$	

ر [۲۴].	خصوصیات هندسی تی	جدول ۶
رويه	هسته	
٣	٣٠	ضخامت (mm)
38.	36.	عرض (mm)
154/0	١٠٨	شعاع (mm)
۱۹/۵	۱۹/۵	زاويه دهانه تير (درجه)

جدول ۷ خصوصیات مکانیکی و هندسی ضربه زننده [۲۴].		
۲۰۰	مدول يانگ (GPa)	
• /٣	ضريب پواسون	
۷۸۰۰	دانسيته (kg/m ³)	
٣	جرم (kg)	
٨/٧۴	شعاع (mm)	

شکل ۶ ب- مقایسه نیروی برخورد بدست آمده توسط دو روش تحلیلی و عددی (المان محدود).

۲-۴ مطالعه پارامترها

در این قسمت در حالت تیر خمیده جابجایی شعاعی هسته و تنش برشی در هسته نمایش داده می شود. در این حالت خواص هندسی و مادی ضربهزننده و تیر مطابق با جداول ۵ الی ۷ در نظر گرفته می شود. اثر افزایش پارامترهایی نظیر نسبت مدول الاستیسیته هسته به رویه و نسبت ضخامت هسته به تیر بر جابجایی شعاعی و تنش برشی هسته مورد مطالعه قرار می گیرد. همچنین اثر افزایش نسبت ضخامت هسته به شعاع تیر بر جابجایی شعاعی هسته بررسی و در ادامه اثر افزایش سرعت ضربهزننده و ضخامت هسته بر نیروی برخورد مطالعه می شود.

شکل ۷، جابجایی شعاعی هسته را نشان میدهد. بیشترین مقدار این جابجایی برابر با ۱۳/۱۸ میلیمتر است. شکل ۸، تنش برشی هسته را نشان میدهد، بیشترین مقدار مثبت تنش برشی هسته ۱۷۰۹ و بیشترین مقدار منفی آن ۱۶۹۶ پاسکال میباشد.

همان طور که در شکل ۹ دیده می شود، مقدار جابجایی شعاعی تیر در حالتی که نسبت مدول الاستیسیته هسته به رویه بالا برابر با ۲۰۱۵ است برابر با ۱۳/۴۹میلیمتر و وقتی این نسبت به ۲/۱ می رسد برابر است با ۱۳/۴۸ میلیمتر است. این مقدار کاهش برابر با ۲/۱ درصد کاهش جابجایی شعاعی تیر می باشد. با توجه به افزایش مدول الاستیسیته هسته و به تبع آن مدول الاستیسیته معادل تیر جابجایی کاهش یافته است.

همانطور که در شکل ۱۰مشاهده می شود، در حالتی که نسبت مدول الاستیسیته هسته به رویه بالا برابر با ۱۰/۰ است، تنش برشی هسته برابر با ۱۷۴۱۰ پاسکال و وقتی این نسبت به ۱/۰ می رسد برابر با ۲۲۶۱۰ پاسکال می شود. این مقدار افزایش برابر با ۲۹/۸۷ درصد افزایش تنش برشی در هسته است. افزایش مدول الاستیسته هسته باعث کاهش جابجایی هسته گردید، ولی با توجه به قانون هوک تنش برشی متاثر از حاصل ضرب مدول الاستیسیته در کرنش است. چون افزایش مدول الاستیسته هسته بیش از کاهش جابجایی آن است پس حاصل ضرب شان هم روند افزایشی تنش برشی را نشان می دهد.

در شکل ۱۱مشاهده میشود که با افزایش ضخامت هسته از میزان جابجایی شعاعی تیر کاسته میشود. وقتی

نسبت ضخامت هسته به تیر برابر با ۱/۱ است جابجایی شعاعی هسته ۱۴/۵ میلیمتر و وقتی این نسبت به ۹/۱ میرسد مقدار جابجایی برابر با ۱۲/۷میلیمتر می گردد. مقدار کاهش جابجایی در اثر افزایش ضخامت هسته برابر با ۱۵/۱ درصد است. با توجه به افزایش اینرسی سطحی و به تبع آن سفتی خمشی تیر این کاهش قابل پیشبینی میباشد و روند کاهش منطقی به نظر میرسد.

شکل ۷ جابجایی شعاعی هسته در وسط تیر(φ=α/۲) و در فصل مشترک رویه بالا.

شکل ۸ تنش برشی هسته در وسط تیر(φ=α/۲) و در فصل مشترک رویه بالا.

شکل ۹ اثر افزایش مدول الاستیسیته هسته بر جابجایی شعاعی تیر در وسط تیر(φ=α/۲) و در فصل مشترک با رویه بالا.

شکل ۱۰ اثر افزایش مدول الاستیسیته هسته بر تنش برشی هسته در وسط تیر(φ=α/۲) و در فصل مشترک با رویه بالا.

شکل ۱۱ اثر افزایش ضخامت هسته برجابجایی شعاعی هسته در وسط تیر(φ=α/۲) و در فصل مشترک رویه بالا.

در شکل ۱۲، تاثیر افزایش ضخامت هسته بر تنش برشی هسته مشاهده میشود. روند تغییرات به این گونه است که با افزایش نسبت ضخامت هسته به تیر از ۰/۱ به ۰/۹، مقدار تنش برشی از ۴۱۰۴۰ پاسکال به ۱۷۵۰۰ پاسکال کاهش پیدا می کند. این مقدار کاهش برابر با ۵۲/۴ درصد است. با ثابت ماندن شرایط مرزی و نحوه حرکت (سینماتیک) تیر، در اثر کاهش جابجایی، کرنش کاهش پیدا می کند و با کاهش کرنش برشی و ثابت ماندن مدول الاستیسیته اجزا تیر، تنش برشی کاهش می یابد.

مقدارجابجایی شعاعی هسته نیز، همان طور که در شکل ۱۳ دیده می شود، در حالتی که نسبت ضخامت هسته به شعاع تیر برابر با ۱/۱ است برابر با ۱/۹۸ میلی متر و وقتی این نسبت به ۲/۹ می رسد برابر است با ۱/۵۷۷ میلی متراست. این شکل نشان میدهد که با افزایش نسبت ضخامت هسته به تماع تیر، میزان جابجایی تیر کم می شود. آنچه مسلم است آن است که با افزایش این نسبت زمان تماس کاهش می یابد. این در حالی است که برای نسبت های کمتر زمان تماس زیاد شده و تعداد موجک ها بیشتر میشود. بنابرین با دانستن این موضوع هماهنگی لازم در تفسیر نتایج معلوم می شود. آنچه بدیهی است آن است که در هر صورت با افزایش نسبت ضخامت هسته به شعاع تیر، میزان جابجایی تیر و دامنه موجکها کم می شود.

به منظور بررسی سرعت ضربه زننده بر تاریخچه نیرو، مقادیر سرعت اولیه ۳، ۶ و ۹ متر بر ثانیه، با فرض ثابت بودن بقیه پارامترها در نظر گرفته میشود. در شکل ۱۴ تغییرات تاریخچه نیرو برای سرعتهای برخورد مختلف آورده شده است.شکل ۱۴ نشان میدهد که با افزایش سرعت ضربه زننده مقدار نیروی برخورد افزایش مییابد. زمان تماس چندان تغییری نمی کند. با افزایش سرعت ضربهزننده در واقع سفتی تماس افزایش مییابد که این نیز باعث افزایش مقدار نیروی خربه می گردد. به دلیل اینکه انرژی جنبشی اولیه ضربهزننده با توان دوم به سرعت اولیه وابسته است و اندک تغییری در برخورد را افزایش دهد. همچنین حداکثر زمان ضربه با افزایش سرعت اولیه تغییری نداشته که این امر سبب شوک بر سازه شده و نیروی زیاد برخورد به تیر وارد می گردد. با

افزایش سرعت از ۳ به ۹ متر بر ثانیه، مقدار نیرو از ۲۲۰۷/۶ نیوتن به ۲۷۵۴/۳۹ نیوتن افزایش پیدا میکند و این برابر با ۲۴/۷۷ درصد افزایش نیروی ضربه است.

شکل ۱۵ نشان میدهد که با افزایش ضخامت هسته مقدار نیروی برخورد افزایش و زمان تماس کاهش پیدا میکند. در تحلیل این رخ داد میتوان گفت که با افزایش ضخامت هسته، در واقع سفتی برخورد تیر افزایش پیدا میکند که این نیز باعث افزایش مقدار نیروی ضربه میگردد. از طرفی با افزایش ضخامت هسته فرکانس نوسان نیروی حاصل از مدل جرم و فنر کاهش پیدا میکند و این امر باعث افزایش زمان ضربه میگردد. با افزایش ضخامت هسته از ۲۰ به ۱۰۰ میلیمتر، مقدار نیرو از ۲۱۵۶/۴۳ به ۲۸۸۷/۷۶ نیوتن افزایش پیدا میکند.

شکل ۱۲ اثر افزایش ضخامت هسته برتنش برشی هسته در وسط تیر(φ=α/۲) و در فصل مشترک رویه بالا.

شکل ۱۳ اثر افزایش ضخامت هسته برجابجایی شعاعی هسته در وسط تیر(φ=α/۲) و در فصل مشترک رویه بالا.

شکل ۱۴ تغییرات تاریخچه نیرو با افزایش سرعت برخورد.

شكل ۱۵ تغييرات تاريخچه نيرو با افزايش ضخامت هسته.

۵- نتیجه گیری

در این تحقیق پاسخ دینامیکی یک تیر خمیده تحت یک ضربه عرضی با سرعت پایین مورد بررسی قرار گرفته است. برای استخراج روابط حاکم از اصل همیلتون و تئوری مرتبه بالای ورقهای ساندویچی استفاده شد. از تئوری برشی مرتبه اول برای میدان جابجایی رویهها و برای هسته، با فرض ثابت بودن تنش برشی در ضخامت هسته، از روابط تنش-کرنش و کرنش- جابجایی، استفاده گردید. نیروی ضربه به کمک مدل جرم و فنر دو درجه آزادی تعیین گردید. تأثیر افزایش مدول الاستیسیته هسته و افزایش نسبت ضخامت هسته به تیر بر جابجای شعاعی هسته و تنش برشی آن بررسی گردید. نتایج مهم این تحقیق عبارت است از:

فرامرز آشنای قاسمی و همکاران ۲۸

- [8] S. Abrate, "Impact on Laminated Composites: recent advances", *Journal of Applied Mechanic Rev*, Vol.47,1994, pp.517-544.
- [9] R. Olsson, "Impact Response of Orthotropic Composite Plates Predicted from a Oneparameter Differential Equation", *Journal of AIAA*, Vol. 30,1992, pp. 1587-1596.
- [10] K.N. Shivakumar, W. Elber, W. Illg, "Prediction of Impact Force and Durationdue to Low-Velocity Impact on Circular Composite Laminates", *Journal* of Applied Mechanics, Vol.52,1985, pp. 674-680.
- [11]P. christoforou, H. Lotfi, "An inverse solution for low-velocity impact in composite plate", *composite and structure*, Vol. 79,2001, pp. 2607-2619.
- [12]S. R. Swanson, N. L. Smith, Y. Qian, "Analytical and experimental strain response in impact of composite cylinders", *Composite structures*, Vol. 18, 1991, pp. 95-108.
- [13] M. R. Khalili, "Analysis of the Dynamic Response of Large Orthotropic Elastic Plates to Transverse Impact and its Application to Fiber Reinforced Plates", [PhDThesis], Indian Institute of Technology, Delhi, 1992.
- [14]L.J. Lee, K. Y. Huang,Y. J. Fann, "Dynamic Response of Composite Sandwich Plate Impact by a Rigid Ball", *Journal of Composite Materials*, Vol.27,1993, pp. 1238-1256.
- [15]Y.Mijia, Q. Pizhong, "Higher-order impact modeling of sandwich structures with flexible core", *International Journal of Solids and Structures*, Vol. 42,2005, pp. 5460–5490.
- [16]F. AshenaiGhasemi, K. MalekzadehFard, R. Paknejad, "Response of cantilever fiber metal laminate (FML) plates using an analyticalnumerical method", *Modares Mechanical Engineering*, Vol. 13, No. 3, 2013, pp. 57-67 (In Persian).
- [17]S. W. Gong, "A study of impact on composite laminated shells", [PhD Dissertation], National University of Singapore, 1995.
- [18]D. W. Zhou, W. J. Stronge, "Low velocity impact denting of HSSA lightweight sandwich panel", *International Journal of Mechanical Sciences*, Vol. 48, 2006, pp. 1031-1045.
- [19]I. Ivanez, E. Brabero, S. Sanchez-saez, Analytical syudy of the low-velocity impact response of composite sandwich beam.composite structures, vol 111, 2014, pp. 459-467.
- [20]I. Ivanez, S. Sanchez-saez, Numerical modeling of the low-velocity impact response of composite sandwich beam with honeycomb core.composite structures, vol 106, 2013, pp. 716-723.
- [21]G. H. Payeganeh, F. AshenaiGhasemi, K. MalekzadehFard, Dynamic response of fiber-metal laminate(fmls) subjected to low-velocity impact.Thin-walled structures, vol47, 2010, pp. 62-70.

۱ – با افزایش نسبت مدول الاستیسیته هسته به رویه از
 ۰/۱ به ۱/۰، جابجایی شعاعی هسته به مقدار ۰/۱ درصد
 کاهش می یابد.

۲- مدل حل ارائه شده در این مقاله تحلیلی بوده و به سرعت می توان پاسخ تیر خمیده ساندویچی را یافت.

۳– با افزایش نسبت مدول الاستیسیته هسته به رویه از ۰/۰۵ به ۰/۱، تنش برشی هسته ۲/۲ درصد افزایش می یابد.

۴– با افزایش نسبت ضخامت هسته به تیر جابجایی شعاعی هسته کاهش پیدا میکند.

۵– با افزایش نسبت ضخامت هسته به تیر از ۰/۱ به ۰/۹،
 تنش برشی هسته ۵۷/۴درصد کاهش پیدا میکند.

۶- با افزایش نسبت ضخامت هسته به شعاع تیر از ۱/۱ به ۰/۹، جابجایی شعاعی هسته به میزان ۵۹۶/۲۵ درصد کاهش می یابد.

8- مراجع

- J. M. Whitney, N. J. Pagano, "Shear deformation in heterogeneous anisotropicplates ", *j.appl.mech*,1970, pp.1031-1036.
- [2] N. J. Pagano, "Exact solutions for rectangular bidirectional composites and sandwichplates", *journal of composites materials*, vol.4, 1970, pp.20-34.
- [3] Y. M. Forstig, O. Baruch, I. Shteinman, "Higherorder theory for sandwich beams behavior with transversely flexible core", *journal of engineeringmechanics*, vol.118,1992, pp.1026-1043.
- [4] Y. M.Frostig, "Buckling of sandwich panels with a flexible core higher order theory", *International Journal of Solids and Structures*, vol.35, 1998, pp. 183–204.
- [5] E. Bozhevolnaya, Y. M. Frostig, "Free Vibrations of Curved Sandwich Beams with a Transversely FlexibleCore", *journal of Sandwich Structures and materials*, vol. 3, 2001, pp. 311-342.
- [6] Y. M. Frostig, O. T. Thomsen, high-order free vibrations of sandwich panels with a Flexible core". *Journal of solid and structure*, vol.41,2004, pp.1697-1724.
- [7] S. Abrate, "Impact on Laminated Composite Materials", *Journal of Applied Mechanic Rev.*, Vol. 44,1991, pp.155-190.

- [22]S. R. Swanson, "Limits of quasi-static solutions in impact of composite structures", *Comp Engng*, Vol. 2,1992, pp.261-7.
- [23] I. H. Choi, C. H. Lim, Low-velocity impact analysis of composite laminates using linearized contact law. *Composite Structures* 66, 2004, pp.125–132.
- [24]A. E. Armenakas, D. C. Gazis, G.Herrmann, 1969.*Free vibrations of circular cylindrical shells*.Oxford: Pergamon Press.